

KAUNO RAJONO SAVIVALDYBĖS SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJOS KOMISIJOS NUOTOLINIO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2024-10-14 Nr. SAAP-3
Kaunas

Posėdis įvyko 2024-10-14. Posėdžio pradžia: 13.00 val., pabaiga 14:05 val.

Posėdžio sekretorė – Liana Daukantė, Kauno rajono savivaldybės administracijos vyriausioji specialistė (tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore).

Posėdžio pirmininkas – Rūta Černiauskienė, Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja.

Dalyvavo Komisijos nariai (8 iš 17 komisijos narių):

Kristina Banuškevičienė, SBI Kauno rajono socialinių paslaugų centro Šeimos gerovės skyriaus vedėja socialiniams reikalams; Živilė Kėrytė, VšĮ Šeimos santykių instituto projektų vadovė; Gabrielė Petraitė, Kauno rajono savivaldybės gydytoja; Giedrius Ramanauskas, Lietuvos probacijos tarnybos Kauno skyriaus vyriausiasis specialistas; Inga Bradūnienė, Lietuvos kalėjimų tarnybos Kauno kalėjimo vyriausioji socialinė darbuotoja; Reneta Valaitytė - Ramuckienė, Kauno rajono savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vyriausioji specialistė; Monika Puškovienė, Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno rajono policijos komisariato 1-ojo veiklos skyriaus viršininkė; Vilija Žukauskaitė – Specializuoto kompleksinės pagalbos centro konsultantė.

DARBOTVARKĖ:

1. Smurto artimoje aplinkoje prieš nepilnamečius situacijos apžvalga Kauno rajono savivaldybėje. (Rasa Olisevičienė, Kauno apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus patarėja Kauno rajone).
2. Smurto prevencija Kauno rajono mokyklose (Renata Valaitytė-Ramuckienė, Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vyriausioji specialistė).
3. Dėl Kauno rajono savivaldybės koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje tvarkos aprašo projekto aptarimo (Liana Daukantė, Administracijos vyr. specialistė (tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore)).

1. SVARSTYTA. Smurto artimoje aplinkoje prieš nepilnamečius situacijos apžvalga Kauno rajono savivaldybėje.

R. Olisevičienė kalbėjo, jog smurto ir seksualinio smurto atvejais vaikas ir jo šeima gali gauti įvairių rūšių pagalbą, tiek psichologinę, tiek teisinę. Gavus pranešimą apie vaiko patirtą smurtą, VTAPI (Vaiko teisių apsaugos ir priežiūros institucija) reaguoja pagal nustatytą tvarką. Vaikui gali būti skirtas atstovas, įgaliotas asmuo arba advokatas, nepriklausomai nuo šeimos pajamų. Tėvams taip pat nedelsiant skiriama nemokama teisinė pagalba.

Sveikatos priežiūros įstaigos yra atsakingos už vaiko sveikatos patikrinimus ir gydymą. Jei vaikas seksualinį smurtą galimai patyrė per paskutines 72 valandas, skyrių specialistai skubiai aptaria situaciją su „Užuovėjos“ specialistais, kad vaikas būtų saugiai nuvežtas į tinkamą vietą, ar tai būtų „Užuovėja“, ar gydymo įstaiga.

Jei smurtas įvyko šeimoje arba įtariama, kad tėvai negali užtikrinti tinkamos pagalbos vaikui, imtasi aktyvių veiksmų, siekiant įvertinti, ar būtina užtikrinti vaikui saugią aplinką.

Ikiteisminio tyrimo metu, Tarnybos atstovai dalyvauja vaiko apklausoje, užtikrindami, kad nebūtų pažeidžiamos vaiko procesinės teisės. Vaikas gali būti apklausiamas psichologo pagalba ir per ikiteisminio tyrimo teisėją, o visa apklausos procedūra vykdoma specialiai tam pritaikytose patalpose, kaip antai „Užuovėja“. Siekiama, kad apklausa būtų vykdoma tik vieną kartą, kad būtų išvengta vaiko trauminės patirties pakartojimo.

Tais atvejais, kai vaiko atstovai pagal įstatymą negali tinkamai atstovauti vaiko interesams, baudžiamajame procese vaiko atstovu gali būti paskirtas Tarnybos darbuotojas. Teisinės pagalbos užtikrinimui, vaikui taip pat gali būti paskirtas advokatas.

Vaikui svarbu užtikrinti emocinį saugumą, todėl jis turi teisę turėti šalia lydintį asmenį, su kuriuo jaučiasi saugus. Vaiko interesai tyrimo metu ginami atidžiai stebint, kad nebūtų pažeidžiamos jo teisės ir kad visas procesas atitiktų geriausius vaiko interesus.

NUTARTA. Informacija išklaudyta.

2. SVARSTYTA. Smurto prevencija Kauno rajono mokyklose.

R. Valaitytė-Ramuckienė teigė, kad smurto prevencija Kauno rajono mokyklose grindžiama aiškiais teisės aktais ir rekomendacijomis, kurios skirtos užtikrinti saugią mokymosi aplinką. 2016 m. Švietimo įstatymo pataisos (23¹ straipsnis) įtvirtino bet kokios smurto formos draudimą švietimo įstaigose. Šios pataisos numato atsakomybę tiek mokinių, tiek mokyklos darbuotojų atžvilgiu, siekiant užkirsti kelią smurtui tarp mokinių, tarp mokytojų bei darbuotojų, taip pat smurtui iš mokinių tėvų pusės. Pagal šiuos įstatymus, kiekvienas bendruomenės narys turi pranešti apie pastebėtus smurto atvejus mokyklos vadovui, kuris turi imtis veiksmų užtikrinti pagalbą nukentėjusiesiems. Numatyta, kad smurtą patyrusiems ar smurtavusiems asmenims, tiek mokiniams, tiek mokytojams, privalo būti teikiama psichologinė pagalba, o pedagogai privalo nuolat tobulinti savo kvalifikaciją socialinių ir emocinių įgūdžių ugdymo srityje.

Smurto prevencijos mokyklose rekomendacijos numato, kad visi mokyklos darbuotojai privalo reaguoti į smurtą ir patyčias bei jas stabdyti. Yra nustatytos aiškios procedūros, kaip apie smurtą ir patyčias turi būti pranešama, kam teikiama informacija ir kokie veiksmai turi būti atliekami siekiant apsaugoti nukentėjusius. Mokyklų vadovai yra atsakingi už reagavimą į tokius atvejus, pranešimų registravimą ir būtinos pagalbos organizavimą tiek smurtautojams, tiek aukoms. Esant įtarimams dėl smurto artimoje aplinkoje, mokyklos darbuotojas privalo nedelsdamas pranešti mokyklos vadovui, o šis – informuoti atitinkamas tarnybas, tokias kaip Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba ar policija.

R. Valaitytė-Ramuckienė kalbėjo, kad Kauno rajono mokyklose vykdomos įvairios prevencinės programos, tokios kaip „Gyvenimo įgūdžių programa“, LIONS QUEST socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo programos skirtingoms amžiaus grupėms, taip pat rengiami specialūs renginiai ir akcijos, skatinantys sąmoningumą apie patyčias, smurtą ir psichinę sveikatą. Tarp tokių renginių yra konferencijos, skirtos mokinių švietimui apie smurto prevenciją, sportiniai ir socialiniai renginiai, taip pat mokymai apie emocijų valdymą ir savęs pažinimą. Tėvams taip pat rengiami specialūs švietimo renginiai, kuriuose jie mokomi, kaip prisidėti prie smurto prevencijos.

2024 m. savivaldybė finansavo vaikų ir jaunimo socializacijos programas bei psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją. Beveik visos mokyklos turi „Patyčių dėžutes“, skirtas anonimiškai pranešti apie smurtą ar patyčias. Dėl šių priemonių smurto atvejų mažėja: 2023 m. užfiksuota 14 nusikalstamų veikų, 50 proc. mažiau nei 2022 m. Taip pat pastebimas mokinių gerovės rodiklių augimas – 64,3 proc. mokinių mokyklose teigia besijaučiantys gerai, palyginti su 56,5 proc. 2020 m.

Taigi, Kauno rajono mokyklos siekia ne tik efektyviai reaguoti į smurto atvejus, bet ir nuolat tobulinti prevencines priemones, ugdyti mokinių socialinius ir emocinius įgūdžius bei kurti saugią ir palaikančią mokymosi aplinką.

NUTARTA. Toliau vykdyti smurto prevenciją Kauno rajono ugdymo įstaigose ir stiprinti socialinių bei emocinių kompetencijų ugdymą, užtikrinant psichologinės pagalbos prieinamumą bei efektyvų reagavimą į smurto ir patyčių atvejus.

3. SVARSTYTA. Dėl Kauno rajono savivaldybės koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje tvarkos aprašo projekto aptarimo

L. Daukantė Komisijos nariu informavo, kad rengiamas Kauno rajono savivaldybės koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje tvarkos aprašo projektas. Smurtas artimoje aplinkoje išlieka viena aktualiausių ir skaudžiausių problemų visuomenėje, todėl ypač svarbu, kad turėtume aiškias ir gerai koordinuotas priemones, leidžiančias efektyviai reaguoti į kiekvieną smurto atvejį ir teikti reikiamą pagalbą nukentėjusiesiems.

Tvarkos aprašo tikslas – sukurti sistemą, algoritmą, kuris užtikrintų, kad kiekviena institucija – nuo policijos ir socialinių paslaugų įstaigų iki sveikatos apsaugos ir švietimo sektorių – žinotų savo

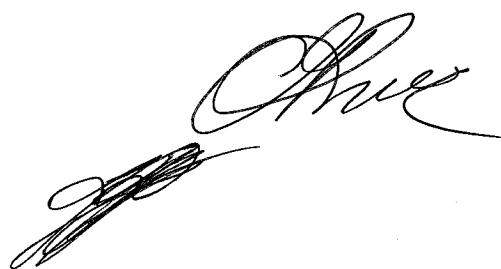
atsakomybę ir vaidmenį reaguojant į smurtą artimoje aplinkoje. Mūsų pagrindinis uždavinys – įgalinti sistemingą ir nuoseklų įvairių institucijų bei organizacijų darbo koordinavimą, siekiant bendro tikslo – užtikrinti smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriančių ir jį jau patyrusių asmenų saugumą.

Visiems komisijos nariams elektroniniu paštu bus pateiktas Kauno rajono savivaldybės koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje tvarkos aprašo projektas, kad jie galėtų pateikti pastabas ir pasiūlymus dėl aprašo tobulinimo.

NUTARTA. Komisijos nariams elektroniniu paštu pateikti Kauno rajono savivaldybės koordinuoto institucijų atsako į smurtą artimoje aplinkoje tvarkos aprašo projektą ir iki 2024-10-29 pateikti pastabas ir pasiūlymus.

Komisijos pirmininkė

Komisijos sekretorė

Two handwritten signatures in black ink. The top signature is more fluid and cursive, while the bottom one is more compact and blocky.

Rūta Černiauskiene

Liana Daukantė